

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ

№ БЖД 21-1

ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ
З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
для здобувачів освіти

Зміст інструкції

1. Загальні відомості про університет. Види та джерела небезпеки в освітньому процесі.
2. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу.
3. Вимоги пожежної безпеки в закладі освіти.
4. Дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.
5. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, ознайомлення з правилами дорожнього руху.
6. Побутовий травматизм, попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.
7. Надання першої допомоги постраждалому.
8. Вимоги безпеки життєдіяльності у разі аварійної ситуації.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ДНІПРОВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора НТУ

«Дніпровська політехніка»

від «30» 08 2021 р. № 250а-2

ІНСТРУКЦІЯ № БЖД 21-1
ВСТУПНОГО ІНСТРУКТАЖУ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ
для здобувачів освіти

Інструкцію розроблено відповідно до Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом МОН України від 18.04.2006 № 304 (зміни від 22.11.2017 № 1514).

В НТУ «Дніпровська політехніка» здобувачі освіти мають дотримуватися правил, встановлених внутрішнім розпорядком університету і цією інструкцією.

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ ПРО УНІВЕРСИТЕТ.
ВИДИ ТА ДЖЕРЕЛА НЕБЕЗПЕКИ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

1.1. Загальні відомості про університет, факультети та кафедри.

Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», один з провідних вищих навчальних закладів України, заснований у 1899 р. як Катеринославське вище гірниче училище, з 1911 р. – Катеринославський гірничий інститут, з 1926 р. – Дніпропетровський гірничий інститут, з 1993 р. – Державна гірнича академія України, з 2002 р. – Національний гірничий університет, з 2018 р. – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка».

Перший набір в Катеринославське вище гірниче училище становив 77 осіб, а зараз в університеті навчається понад 7000 студентів.

Університет має:

- 10 навчальних корпусів;
- 8 гуртожитків;
- оздоровчо-спортивний табір «Гірник»;
- спортивний комплекс.

Навчальні корпуси № 1–7, 10 розташовані компактно за адресою проспект Д. Яворницького, 19; навчальний корпус № 8 – на вулиці Набережна Перемоги, 38 б; навчальний корпус № 9 – на вулиці Мандриківська, 45. Медпункт розташований у навчальному корпусі № 6.

Гуртожитки розташовані за адресами:

- № 1 – просп. Д. Яворницького, 21
- № 2 – просп. Д. Яворницького, 17
- № 3 – просп. Гагаріна, 61
- № 4 – просп. Гагаріна, 59
- № 5 – просп. Гагаріна, 57

№ 6 – просп. О. Поля, 111 б

№ 7 – вул. Паторжинського, 10 а (готельного типу)

№ 8 – вул. Моссаковського, 9

На цей час в складі університету 5 інститутів, 7 факультетів, 50 кафедр та науково-освітні центри.

До складу університету входять:

- Автотранспортний коледж НТУ «Дніпровська політехніка»;
- Марганецький фаховий коледж НТУ «Дніпровська політехніка»;
- Павлоградський фаховий коледж НТУ «Дніпровська політехніка».

Одне з головних завдань університету сьогодні – забезпечити студентів не тільки теоретичними знаннями, а й практичними навичками. Це забезпечується наявністю лабораторій, обладнаних сучасною апаратурою і приладами, спеціалізованих кабінетів і аудиторій, навчально-геодезичного полігону, бібліотеки, що нараховує понад півмільйона книг і журналів. Університет має все необхідне для якісного навчання, активного відпочинку і дозвілля, підтримки здоров'я студентів і співробітників на гідному рівні.

1.2. Види та джерела небезпеки.

В освітньому процесі небезпечні фактори можуть виникати у разі недотримання правил безпеки:

- під час лабораторних або практичних робіт з використанням механічного обладнання, електрообладнання, хімічних речовин тощо;
- під час інтенсивної роботи за комп'ютером та неправильній організації навчального місця;
- під час занять спортом, де спортивний інвентар, снаряди, обладнання використовуються не за призначенням або несправні, у разі відсутності спеціального спортивного одягу і взуття або його невідповідності умовам, в яких проводяться заняття (спортивні зали, відкриті спортивні майданчики, різні погодні умови і т.і.), відсутності гімнастичних матів і страховки, особистої необережності, поганого самопочуття.

Серйозну небезпеку для людини приховує електрострум. Якщо ним невміло користуватися, це може призвести до:

- ураження людини електричним струмом;
- виникнення пожежі.

Слід пам'ятати, що електричний струм небезпечний тим, що його дія на організм людини часто викликає порушення серцевої діяльності, зупинку дихання, шоківий стан, опіки, а нерідко закінчується смертю.

1.3. Найбільш характерними причинами нещасних випадків серед студентів, що сталися під час освітнього процесу в навчальних закладах за останні роки є:

- невиконання вимог інструкцій з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час практичних занять;
- невиконання студентами правил безпеки під час проведення занять з фізичної культури і спорту.

II. ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

2.1. Здобувачі освіти мають:

- дотримуватися дисципліни, виконувати графік навчального процесу, сумлінно навчатися;
- дбайливо ставитися до майна закладу (устаткування, обладнання, інвентарю, бібліотечного фонду тощо), не псувати сантехніку, не засмічувати рукомийники; не смітити в приміщеннях, не виносити з університету матеріальні цінності;
- виконувати правила безпеки життєдіяльності, встановлені відповідними інструкціями, дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку й здоров'я оточуючих людей, усвідомлювати наслідки своїх дій, щоб не створити небезпечну ситуацію.

2.2. Загальні правила безпеки в будівлях, приміщеннях та на території університету:

- заходити до кабінету тільки з дозволу викладача або куратора групи, а на позанавчальні заходи з дозволу керівника заходу;
- під час проведення занять не покидати навчальну аудиторію;
- виконувати лише ті завдання, які доручив викладач, чітко дотримуючись його поточних рекомендацій, не відволікатися на розмови, в тому числі по телефону;
- не розмовляти голосно, створюючи шум;
- під час виконання лабораторних та практичних робіт знати і виконувати правила безпеки стосовно експлуатації устаткування і механізмів;
- в кабінетах, лабораторіях, інших приміщеннях закладу, де застосовується електрообладнання, устаткування та інші засоби навчання бути уважними, у разі виявлення несправних розеток, вимикачів, оголених дротів тощо не доторкатися до них, а негайно повідомити про це викладача;
- в аудиторіях та коридорах закладу не дозволяється бігати, штовхатися, особливо слід пам'ятати про заходи безпеки після вологого прибирання підлоги та сходиць;
- бути пильними поруч з дверима кабінетів та інших приміщень, що відкриваються назовні (в коридор);
- під час пересування не тримати руки в кишенях одягу, не переносити без особливої необхідності травмонебезпечні предмети, важкі, крихкі (особливо скляні) речі, які під час падіння можуть стати причиною травм;
- забороняється відкривати вікна, сидіти на підвіконнях, перехилитися через них, викидати з вікон сміття та різні предмети;
- слід обережно пересуватися сходами, ступати на всю підошву і триматися за поручні; забороняється бігти, перестрибувати через декілька сходинок, кататися на поручнях, штовхати один одного, перехилитися через перила сходового маршу;
- бути обережними під час пересування темної пори доби в місцях недостатнього рівня освітлення пішохідних доріжок та можливих місць розташування каналізаційних і комунікаційних люків;
- не порушувати правопорядку, не допускати грубощів, образ, бійок та інших протиправних дій у вирішенні конфліктних ситуацій;
- не приносити до університету небезпечні предмети (ріжучі, колючі, вибухові, вогнебезпечні, газові балончики, петарди та інше);
- дотримуватись правил особистої гігієни, санітарних норм та карантинних обмежень в залежності від рівня епідемічної ситуації в регіоні.

2.3. Під час експлуатації електроустановок забороняється:

- використовувати кабелі і дроти із пошкодженою ізоляцією або такою, що втратила захисні властивості;
- залишати під напругою електричні дроти і кабелі з неізольованими кінцями;
- відкривати дверцята розподільних шаф, кришки пускових приладів, знімати захисні огороження і кожухи з струмоведучих частин електрообладнання;
- переносити ввімкнені прилади та ремонтувати обладнання, яке знаходиться під напругою;
- користуватися пошкодженими (несправними) розетками;
- зав'язувати і скручувати електродроти;
- застосовувати саморобні подовжувачі, які не відповідають вимогам ПУЕ щодо переносних (пересувних) електропроводів тощо.

2.4. Виявивши обірваний електропровід, який лежить на землі (на підлозі або звисає) слід терміново повідомити про це керівнику занять (робіт).

2.5. Забороняється торкатися до неогорожених рухомих частин машин та механізмів.

ІІІ. ВИМОГИ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ

3.1. Кожен студент зобов'язаний знати і чітко виконувати правила пожежної безпеки, встановлені Інструкцією з пожежної безпеки для здобувачів освіти університету.

3.2. У разі виникнення пожежі дотримуватися порядку евакуації, що наведений у додатку 1 наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Правил пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України» від 15.08.2016 № 974, зокрема:

3.2.1. При виявленні пожежі або її ознак необхідно терміново повідомити пожежно-рятувальний підрозділ за телефоном 101 або 112. Вказати диспетчеру місце розташування об'єкта, кількість поверхів будинку, місце виникнення пожежі, обстановку на пожежі, наявність людей, а також своє прізвище. Підключити систему оповіщення людей про пожежу, повідомити керівника закладу про подію, або особу, що його заміщує.

3.2.2. Негайно у разі виявлення пожежі або за сигналом оповіщення всі здобувачі освіти мають бути виведені назовні через коридори у безпечне від вогню місце згідно з планом евакуації, який є на поверхах кожної будівлі університету.

3.2.3. Усі евакуйовані з будівлі студенти перевіряються за наявними в академічних групах поіменними списками (журналом обліку занять).

3.2.4. Гасіння пожежі організовується з моменту її виявлення і проводиться працівниками закладу, не зайнятими евакуацією студентів. Для гасіння використовуються всі наявні засоби пожежогасіння.

3.3. Опинившись в зоні пожежі, здобувач освіти повинен пам'ятати, що:

3.3.1. Не можна піддаватися паніці і бігти навмання, створюючи перешкоди на виході.

3.3.2. За допомогою мобільного зв'язку повідомте рятувальну службу (101), викладача, родичів, знайомих про місце свого знаходження.

3.3.3. Щоб зрозуміти чи можна вийти з приміщення, обережно доторкніться до дверей тильною стороною долоні, якщо двері не гарячі, то відчиніть їх і визирніть в коридор. Якщо вогню та багато диму не має, швидко рятуйтеся самі та допоможіть іншим людям.

Якщо в коридорі вогонь, багато диму або диму небагато, але він йде знизу, це означає, що пожежа на нижніх поверхах. Не спускайся вниз. Залишайтеся в приміщенні.

3.3.4. Зверніть увагу, що під час пожежі заборонено користуватися ліфтами.

3.3.5. Якщо двері гарячі, не відчиняйте їх, щільно закрийте двері, а всі щілини і отвори заткніть будь-якою тканиною (за можливості, краще вологими ганчірками), щоб уникнути подальшого проникнення диму.

3.3.6. Присядьте та глибоко вдихніть повітря, розкрийте вікно, висуньтеся та спробуйте покликати на допомогу. Якщо ви не в змозі розкрити вікно, розбийте віконне скло твердим предметом та зверніть увагу людей, які можуть викликати пожежну команду і допомогти вам.

3.3.7. Для захисту від чадного газу необхідно дихати через зволожену тканину.

3.3.8. У дуже задимленому приміщенні рухайтесь поповзом або пригнувшись.

3.3.9. Під час пожежі не можна ховатися в глухі кути, під столи, шафи, у коморі тощо.

3.10. Якщо загорівся ваш одяг, падайте на землю і перевертайтеся, щоб збити полум'я, ні в якому разі не біжіть – це ще більше роздуває вогонь.

3.4. Необхідно знати, що найнебезпечнішими факторами, що впливають на людей під час пожежі є:

– температура, яка становить 1100-1300°C. Тривалість часу, протягом якого людина може переносити критичні температури – 10-15 сек.;

– задимленість, яка створює загрозу для евакуації людей;

– токсичні продукти горіння, які призводять до втрати свідомості, а відтак загибелі вже через декілька хвилин;

– осколки, частини зруйнованих апаратів, установок, конструкцій будівлі;

- падіння обгорілих дерев і провалля;
- електричний струм, що виник у результаті виносу високої напруги на струмопровідні частини апаратів, будівельних або технологічних конструкцій;
- небезпечні фактори вибуху, що можуть виникнути внаслідок пожежі.

IV. ДІЇ У РАЗІ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ ПРИРОДНОГО І ТЕХНОГЕННОГО ХАРАКТЕРУ

4.1. У разі виникнення надзвичайної ситуації необхідно виконувати вказівки керівника робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а за його відсутності – керівника аварійно-рятувальної служби.

4.2. В університеті кожен студент зобов'язаний знати і виконувати правила безпеки, встановлені Інструкцією про порядок дій у разі виникнення надзвичайної ситуації.

4.3. Якщо в приміщенні, у якому ви перебуваєте, є підозра забруднення ртуттю, слід відчинити настіж усі вікна, негайно вийти з нього, нічого не чіпати руками, максимально ізолювати забруднене приміщення від людей, щільно зачинивши усі двері. Органи дихання захистити хоча б вологою марлевою пов'язкою або тканиною.

Якщо ртуті розлито більше, ніж у градуснику, негайно викликати фахівців через місцевий державний орган з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення. У крайньому випадку – зателефонуйте в поліцію.

4.4. У разі повідомлення про загрозу хімічного зараження внаслідок викидання сильнодіючих отруйних речовин, необхідно дихати через зволожену тканину, надіти найпростіші засоби захисту шкіри (верхній одяг) і піти в найближче сховище.

Якщо такої можливості немає, необхідно залишитись в приміщенні, щільно зачинити вікна, двері, закрити їх цупкими тканинами, ковдрами, щілини в дверях і вікнах заклеїти папером, плівкою, лейкопластиром.

Пам'ятайте! Добра герметизація житла дозволяє виключити проникнення сильнодіючих отруйних речовин у приміщення.

Якщо сигнал застав вас на вулиці, то необхідно вийти із району можливого зараження, рухатись перпендикулярно до напрямку вітру, виконуючи вказівки постів поліції.

4.5. При виявленні безгоспного предмету у будь-якому вигляді (сумка, згорток, пакет або предмет, схожий на гранату, міну, снаряд і т.п.) суворо забороняється самостійно здійснювати з виявленим підозрілим предметом будь-які дії, а саме: не наближатися, не торкати, не розкривати, не переміщати знахідку, не заливати її рідиною, не засипати піском і ґрунтом, не користуватися радіо- і електроапаратурою, мобільними телефонами. Негайно повідомте про виявлений підозрілий предмет (вказавши точне місце його перебування, час виявлення та зовнішній вигляд) своєму керівництву, службі охорони або правоохоронному органу УМВСУ за телефоном 102, УСБУ за телефоном 0562-37-92-44 чи підрозділу Управління ДСНС за телефоном 101. Надалі дійте за їхніми вказівками.

4.6. У разі надзвичайної ситуації епідемічного характеру необхідно на період карантину забезпечити дотримання належних протиепідемічних заходів, зокрема:

- обмеження проведення масових заходів в закритих приміщеннях для запобігання утворенню скупчення людей;
- використання засобів індивідуального захисту, зокрема респіраторів або захисних масок, що закривають ніс та рот, проведення термометрії та дезінфекції рук;
- регулярне проведення впродовж не менше 10 хвилин провітрювання приміщень, вологе прибирання та очищення і дезінфекцію поверхонь;
- дотримання дистанції й уникнення контактів з особами, які мають ознаки респіраторних захворювань;
- проведення вакцинації.

V. БЕЗПЕКА ДОРОЖНЬОГО РУХУ. ПОВЕДІНКА НА ВУЛИЦІ, ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ПРАВИЛАМИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

5.1. Студенти зобов'язані неухильно дотримуватись правил дорожнього руху, не створювати небезпечні ситуації на території закладу та за його межами.

5.2. Під час знаходження на вулиці необхідно:

- рухатися по тротуарах і пішохідних доріжках, у разі необхідності по узбіччях, тримаючись правого боку. Якщо вони відсутні – по краю проїзної частини назустріч руху транспортних засобів;
- у темну пору доби та в умовах недостатньої видимості під час руху проїзною частиною чи узбіччям, необхідно використовувати світлоповертальні елементи (стрічку, наклейку, жилет тощо) для своєчасного їх виявлення іншими учасниками дорожнього руху;
- переходити проїзну частину по пішохідних переходах, у тому числі підземних і надземних, а у разі їх відсутності – на перехрестях по лініях тротуарів або узбіччя;
- у місцях, де рух регулюється, керуватися сигналами регулювальника або світлофора (переходити тільки на зелене світло для пішохода);
- перед виходом на проїзну частину з-за транспортних засобів, що стоять, та будь-яких об'єктів, що обмежують оглядовість, впевнитись у відсутності транспортних засобів, що наближаються;
- у разі наближення транспортного засобу з увімкненим проблисковим маячком червоного та (або) синього кольору і (або) спеціальним звуковим сигналом утриматися від переходу проїзної частини або негайно залишити її;
- транспортний засіб чекати на тротуарах, посадкових майданчиках, а якщо вони відсутні, – на узбіччі, не створюючи перешкод для дорожнього руху;
- здійснювати посадку і висадку лише після повного припинення руху транспортного засобу;
- не відволікати увагу водія від керування транспортним засобом (тролейбусом, автобусом, трамваєм, маршрутним таксі);
- під час руху на автомобілі бути пристебнутим ременем безпеки, а на мотоциклі в застебнутому мотошоломі.

5.3. Забороняється раптово виходити, вибігати на проїзну частину, в тому числі на пішохідний перехід.

5.4. Особливої обережності необхідно дотримуватися в зимовий час при ожеледі, а також в бездоріжжя, коли дороги і пішохідні доріжки стають слизькими.

VI. ПОБУТОВИЙ ТРАВМАТИЗМ, ПОПЕРЕДЖЕННЯ ТА ДІЇ У РАЗІ НЕЩАСНИХ ВИПАДКІВ У ПОБУТІ

6.1. Під нещасними випадками в побуті слід розуміти не пов'язані з освітнім процесом травми, у тому числі отримані внаслідок заподіяних тілесних ушкоджень іншою особою, отруєння, самогубства, опіки, обмороження, утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою, травми, отримані внаслідок стихійного лиха, контакту з тваринами тощо, які призвели до ушкодження здоров'я потерпілих.

6.2. Факт ушкодження здоров'я внаслідок нещасного випадку встановлює і засвідчує лікувально-профілактичний заклад. Документом, який підтверджує ушкодження здоров'я особи, є листок непрацездатності чи довідка з лікувально-профілактичного закладу.

6.3. Основними причинами нещасних випадків є:

- недотримання студентами правил проживання в гуртожитках, на квартирах і в домашніх умовах (побутова недисциплінованість);
- недотримання правил безпеки життєдіяльності під час виконання робіт у домашньому господарстві, використанні побутової техніки;

- порушення правил дорожнього руху, правил електробезпеки, правил безпечного поведіння на воді;
- хуліганські вчинки, вживання спиртних напоїв;
- запальність, нестриманість у спілкуванні між собою;
- недотримання правил поведінки в громадському транспорті, громадських місцях тощо.

6.4. Для попередження побутового травматизму слід дотримуватись правил безпеки, бути уважним, стриманим, обережним щодо особистого стану здоров'я та стану здоров'я оточуючих, уникати конфліктних ситуацій, дотримуватись правил електробезпеки: використовувати справні електроприлади, вимикачі, розетки тощо.

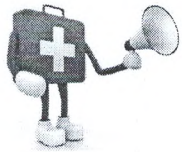
У разі травмування у побуті заспокоїтися та заспокоїти оточуючих, викликати швидку допомогу за телефоном 103, надати потерпілому першу допомогу.

6.5. Правила безпечної поведінки в місцях скупчення людей.

Психологи вважають, що натовп – це особливий біологічний організм. Потрапивши в некероване скупчення народу, важливо дотримуватися правил безпеки, зокрема:

- на концерти, футбольні зустрічі, змагання краще приходити раніше, а після завершення заходу зачекати, поки люди вийдуть;
- у натовпі потрібно рухатися разом з усіма, тримаючись якомога далі від стін і дверей, до яких вас можуть притиснути, остерігайтеся поручнів, кутів і сходинок;
- під час руху намагайтесь втримати рівновагу, щоб не впасти; не тримайте руки в кишенях;
- якщо у вас щось випало, у жодному разі не нахилийтесь, щоб підняти;
- якщо ви впали, відразу закривайте голову руками, постарайтесь різко встати;
- у разі виникнення паніки намагайтесь зберігати спокій і здатність тверезо оцінювати ситуацію.

VII. НАДАННЯ ПЕРШОЇ ДОПОМОГИ ПОСТРАЖДАЛОМУ

Цей Порядок встановлює загальні правила першої допомоги, які дають можливість врятувати життя людині в критичній ситуації.

Термін «перша допомога» означає проведення найпростіших невідкладних заходів для збереження здоров'я і життя людини, яких має вжити особа, що виявила потерпілого, до втручання медичних працівників.

Метою надання першої допомоги є врятування життя людини, зменшення її страждань, надання впевненості до прибуття екстреної допомоги.

Принципи надання першої допомоги: «Заспокоїтися!»; «Забезпечити особисту безпеку!»; «Оцінити місце події!»; «Покликати на допомогу!»; «Перевірити стан потерпілого!».

Ця послідовність дій убезпечить вашу безпеку, безпеку постраждалого та оточуючих людей, а також сприятиме ефективній роботі медичних служб.

Головне – не розгубитися! Затримка у наданні допомоги може спричинити загибель потерпілого. За статистикою, допомога, надана протягом перших 5 хвилин, збільшує шанси на порятунок на 30%.

Допомога людині в критичній ситуації залежить від знань, відповідних навичок і умінь надавати домедичну допомогу (зокрема: виконання штучного дихання, реанімаційних заходів, зупинки кровотечі іммобілізації ушкоджених частин тіла, накладення пов'язки), а також від рішучості, продуманості і швидкості дій особи, яка опинилася на місці події.

Людині, яка не володіє такими знанням і не впевнена в своїх діях – краще утриматись і звернутися за допомогою до інших присутніх на місці події.

Пам'ятайте! Головне правило першої допомоги – не нашкодити.

Якщо ви першим виявили потерпілого варто перш за все вжити організаційних заходів, які наведено нижче.

Порядок організації першої допомоги постраждалому можна розділити на такі етапи.

1. **ОГЛЯД МІСЦЯ ПОДІЇ.** Наближаючись до місця випадку, слід оцінити ситуацію з точки зору власної безпеки, а також безпеки потерпілого та людей навколо. При проведенні огляду місця події визначити характер та обставини події (нещасний випадок, масовий випадок, дорожньо-транспортна пригода, отруєння тощо). Кількість потерпілих та їх стан (можливість самостійного пересування).

2. **ОГЛЯД СТАНУ ПОТЕРПІЛОГО.** Визначити загальний стан потерпілого, характер і важкість травм (перелом, поранення, опік тощо), які фактори створюють найбільшу загрозу для його життя; оцінити колір шкіри (блідість, синюшність); порушення мовлення, дихання; чи є ознаки зовнішньої кровотечі, пульс, а також втратив потерпілий свідомість чи ні? Необхідно звернутися до нього зі словами: «Ви мене чуєте?», «Чи потрібна вам моя допомога?». Якщо відповіді немає, його не можна переміщувати. Пам'ятайте, що переміщення постраждалого може призвести до погіршення його стану.

Огляд місця події та визначення стану потерпілого проводиться не більше 20-30 секунд.

3. **ВИКЛИК ШВИДКОЇ ДОПОМОГИ.**

Одночасно з визначенням загального стану потерпілого викликати бригаду швидкої за телефоном 103 для надання необхідної медичної допомоги та (за необхідності) для перевезення потерпілого до закладу охорони здоров'я. Або за можливості попросити людей, які знаходяться поруч, терміново зателефонувати до служби екстреної допомоги, в той час як ви оглядає постраждалого.

Порядок виклику швидкої допомоги:

1. Особи, які викликають бригаду швидкої, мають відповісти на усі запитання диспетчера.

2. Повідомити точну адресу місця, де відбулася подія (населений пункт, вулицю, номер будинку); у разі, коли місцезнаходження невідоме, вказати загальновідомі орієнтири (наприклад, біля супермаркету, біля басейна і т.і.).

3. Назвати прізвище, вік, стать потерпілого. Якщо дані про потерпілого невідомі, необхідно вказати його стать та орієнтовний вік.

4. Вказати характер пригоди (нещасний випадок, злочинний напад, отруєння, гостре захворювання і т.і.).

5. За можливості точно описати стан потерпілого та його скарги, які ви спостерігаєте (гострий біль, утруднене дихання, нудота, блювання, запаморочення, непритомність тощо).

6. Повідомити, хто і з якого номера телефонує.

7. Не припиняти розмови, поки диспетчер не попросить про це.

8. Залишатися на місці події до прибуття медичних працівників.

Пам'ятайте, що спокійно та правильно зроблений виклик забезпечує швидке отримання допомоги!

Швидку допомогу слід обов'язково викликати у таких ситуаціях: втрата свідомості; розлад дихання; кровотечі; судоми; укуси тварин, змій; усіх видів травм (поранення, переломи, важкі забої, травми голови тощо) та інших станах, які загрожують життю.

Виклик інших екстрених служб (поліції, аварійно-рятувальних служб, служби газу тощо) робиться у разі: пожежі, витоку шкідливих отруйних речовин, пошкодження електричних дротів, дорожньо-транспортної пригоди, агресивної поведінки присутніх осіб, бійки та інших кримінальних випадках тощо.

Не будьте байдужими! Якщо ми будемо допомагати один одному в критичних ситуаціях, то зможемо врятувати життя. Бережімо один одного!

VIII. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У РАЗІ АВАРІЙНОЇ СИТУАЦІЇ:

Не панікуйте, оцініть реальний рівень небезпеки, проаналізуйте ризики ситуації, що склалася. Пам'ятайте, що від уміння зібратися, керувати собою часто залежить наше життя і життя оточуючих нас людей. Намагайтеся залишити аварійно-небезпечне місце та зателефонуйте до відповідної служби:

- 101 – пожежна охорона, МНС;
- 102 – поліція;
- 103 – швидка медична допомога;
- 104 – газова служба;
- 112 – центр екстреної допомоги.

РОЗРОБИВ:

Начальник відділу охорони праці

ПОГОДЖЕНО:

Юрисконсульт I категорії

_____
(підпис)

_____
(підпис)

Н.Г. Клімова

К.В. Михайлова